

Stappen richting gepersonaliseerde behandeling van mentale klachten bij dialyse patiënten

Dr. C.E.H. Siegert
Internist - nefroloog

Prof. Dr. B.F.P. Broekman
Bijzonder hoogleraar ziekenhuispsychiatrie

PROMs consortium Nefrologie Nederland
24 mei 2023

MULTI-DISCIPLINAIRE ONDERZOEKSGROEP

Dr. C.E.H. Siegert
Nephrologist
OLVG

Dr. B.F.P. Broekman
Psychiater OLVG

Prof Dr. F.W. Dekker
Clinical Epidemiologist
LUMC

Dr. Y. Meuleman
Medical Psychologist
LUMC

Dr. R.W. Schouten
Internist-in-training
Post-Doc
OLVG

Dr. D. Zittens
Psychiater-in-training
Post-Doc
OLVG

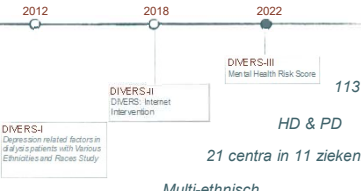
Dr. E. Nadort
Post-Doc
OLVG

Drs. E.S. El-Magd
PhD-Candidate
OLVG

Publicaties: 30+
Proefschriften: 5

DIVERS-I
Depression related factors in dialysis patients with Minor Ethnicities and Race Study

DIVERS-IV
DIVERS- Internet Intervention

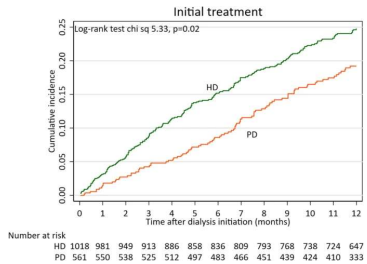
DIVERS-III
Mental Health Risk Score

1137 patienten
HD & PD
21 centra in 11 ziekenhuizen
Multi-ethnisch

ANNO 2022: HOGE MORTALITEIT EN MORBIDITEIT VAN DIALYSE PATIËNTEN

WAT IS JULLIE ERVARING ?

Hoe vaak komen symptomen van depressie voor bij dialyse patiënten?

Symptomen van depressieve stoornis

42 %
HR 1.70

Symptomen van angststoornis

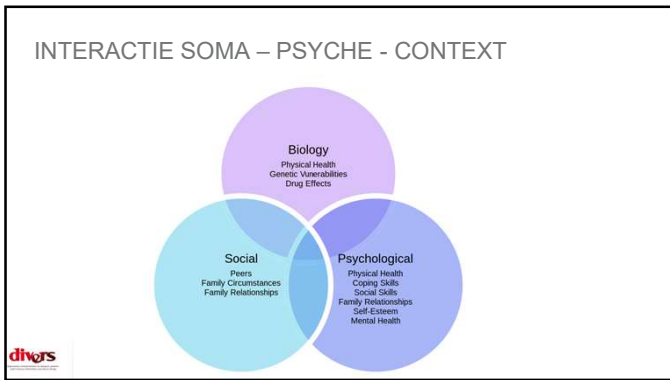
22 %
HR 1.65

GEBASEERD OP STUDIES VAN DIVERS:
 REICHGANS S. THE ASSOCIATION OF DEPRESSIVE SYMPTOMS WITH SURVIVAL IN A DUTCH COHORT OF PATIENTS WITH END STAGE KIDNEY DISEASE. *Nephrol Dial Transpl* 2019;
 SCHOUTEN WJ. ANXIETY SYMPTOMS, WORKLOAD, AND HOSPITALIZATION IN PATIENTS RECEIVING MAINTENANCE DIALYSIS: A COHORT STUDY. *Am J Kidney Dis* 2019.

Kwaliteit van Leven
 Hospitalisatie
 Opname duur
 Mortaliteit (10-15% / jaar)

DEPRESSIEVE EN ANGST SYMPTOMEN ZIJN GEASSOCIEERD MET NADELIGE UITKOMSTEN

Loosman WL, Rottier MA, Honig A, Siegert CEH. Association of depressive and anxiety symptoms with adverse events in Dutch chronic kidney disease patients: a prospective cohort study. *BMC Nephrology* 2015; 16: 155

WAT IS JULLIE ERVARING ?

1. Wat zijn behandelmogelijkheden voor een dialyse patiënt met depressieve symptomen?
2. Hoe vaak worden deze patiënten werkelijk behandeld?

BEHANDELMOGELIJKHEDEN

Review article
Treatment of current depressive symptoms in dialysis patients: A systematic review and meta-analysis
 Els Nadort^{a,b,c}, Robbert W. Schouten^a, Simon H.S. Witte^b, Birrit F.P. Broekman^{b,c}, Adriaan Honig^{a,c}, Carl E.H. Siegert^a, Patricia van Oppen^a

Source	SMD (95% CI)
Duarte 2009 CBT (n=90)	-0.79 [-1.22; -0.36]
Cukor 2014 CBT (n=65)	-0.30 [-0.79; 0.20]
Lerma 2017 CBT (n=60)	-0.51 [-1.04; 0.02]
Köczük 2009 PST (n=60)	-0.95 [-1.49; -0.42]
Españabodi 2015 Psycho-education (n=60)	-0.49 [-1.01; 0.02]
Vogt 2016 ACT (n=9)	-0.59 [-1.95; 0.78]
Thomas 2017 Mindfulness (n=41)	0.36 [-0.26; 0.98]
Total	-0.48 [-0.87; -0.08]

Heterogeneity: $\chi^2 = 12.56$ ($P = .05$), $I^2 = 52\%$

HOE WORDEN DE PATIENTEN DAADWERKELIJK BEHANDELD?

Article
Validation of Two Screening Tools for Anxiety in Hemodialysis Patients
 Els Nadort^{1,2,3,4}, Noëlle J. K. van Geenen¹, Robbert W. Schouten¹, Rosa E. Boeschoten², Prataap Chandie Shaw⁴, Louis Jean Vleming², Marcel Schouten⁵, Karima Farhat⁷, Friedo W. Dekker^{6,8}, Patricia van Oppen², Carl E. H. Siegert¹ and Birrit F. P. Broekman^{1,2}

Current psychotherapy	1 (2%)
Antidepressant use	10 (16%)
SSRI	3 (5%)
SNRI	0 (0%)
Tricyclic	7 (11%)

BEHANDELING VIA INTERNET?

Internet-based treatment for depressive symptoms in hemodialysis patients: A cluster randomized controlled trial

Hoe werkt de cursus?

Nadort E, Schouten RW, Boeschoten R, Smets Y, Chandie Shaw P, Vieming LJ, Dekker MJE, Westerman M, Hoogeveen E, Bos WJW, Schouten M, Farhat K, Dekker FW, van Oppen P, Broekman BFP, Siegers CEH. Internet-based treatment for depressive symptoms in hemodialysis patients: A cluster randomized controlled trial. <https://doi.org/10.1016/j.genhosppsych.2022.01.008>

BEHANDELING VIA INTERNET?

- Geen overall effect interventie
- Patienten < 65 jaar wel klinisch significante verbetering

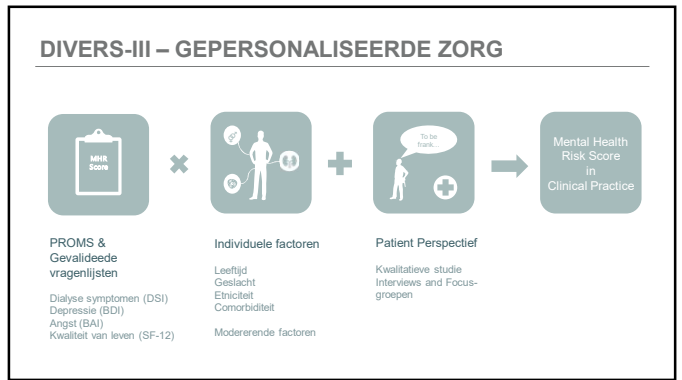
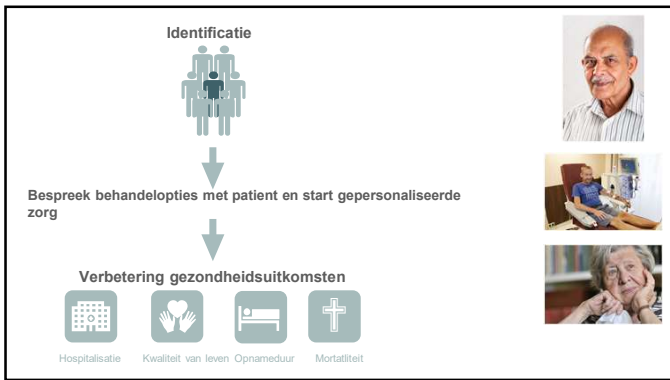
↓ Depressieve symptomen (BDI-II)

↓ Dialyse symptomen (DSI)
Misselijkheid, kortademigheid, pijn, gewrichtspijn, spierpijn, slaapproblemen, pieken

Gepersonaliseerde zorg?
Individuele factoren hebben invloed

GABASEERD OP STUDIES VAN DIVERS-II:
Nadort E, Schouten RW, Boeschoten R, Smets Y, Chandie Shaw P, Vieming LJ, Dekker MJE, Westerman M, Hoogeveen E, Bos WJW, Schouten M, Farhat K, Dekker FW, van Oppen P, Broekman BFP, Siegers CEH. Internet-based treatment for depressive symptoms in hemodialysis patients: A cluster randomized controlled trial. Gen Hosp Psychiatry 2022.

- Cluster RCT
- Self-help CGT internet interventie
- N= 120
Inclusie= 190
Lost to follow-up= 70
- Depressie (BDI-II)
Angst (BAI)
- Dialyse symptomen (DSI)

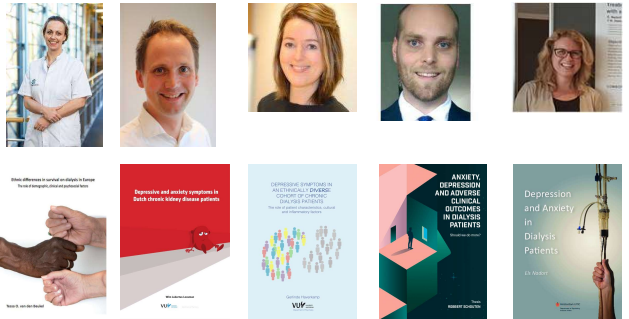

IMPACT OP DE KLINISCHE PRAKTIJK

Bewustwording
→ Mentale gezondheid bespreken tijdens consultatie

Shared Decision Making
→ Verwijzingen
→ Ontwikkeling zorgpaden

Gepersonaliseerde zorg
→ Cut off scores: Low, Medium, High
→ Externe validatie in DIVERS-II en vergelijking met PROMs in Santeon

DEPRESSION AND ANXIETY SYMPTOMS IN DIALYSIS PATIENTS

ANXIETY, DEPRESSION AND ADVERSE CLINICAL OUTCOMES IN DIALYSIS PATIENTS

Depression and Anxiety in Dialysis Patients

TAKE HOME MESSAGES

1. DEPRESSIEVE EN ANGST SYMPTOMEN KOMEN VEEL VOOR EN HEBBEN GROTE IMPACT.
2. DEPRESSIEVE EN ANGST SYMPTOMEN MOETEN BETER HERKEND WORDEN.
3. GEPERSONALISEERDE BEHANDELING IS NODIG EN MOET VERDER ONTWIKKELD WORDEN.